

1. PRESENTACIÓ DE LES JORNADES DE PARTICIPACIÓ

Des de la Regidoria de Participació de l'Ajuntament de Riba-roja de Túria es va proposar a l'equip de Culturama dinamitzar les primeres jornades de participació ciutadana al municipi on es crearen espais de diàleg entre les associacions i col·lectius del municipi. Tot amb la finalitat de què estes jornades es convertiren en un fòrum de trobada per a fer un diagnòstic de la situació de la participació ciutadana al poble i conèixer les opinions i les demandes del teixit associatiu com a un primer punt de partida en la creació i disseny d'un Pla de Participació Ciutadana.

Uns mesos abans de les Jornades, Culturama i l'equip de la Regidoria de Participació de l'Ajuntament de Riba-roja, vam mantenir diverses reunions per a traçar i dissenyar les línies generals del que haurien de ser estes primeres jornades del municipi. A estes reunions es va parlar de les necessitats pròpies que tenia el poble de Riba-roja en temes de participació i de la voluntat política per comptar des de l'inici amb la ciutadania per a crear entre tots els col·lectius una proposta consensuada que poguera ser aplicable transversalment a les polítiques de participació que es volen realitzar des de l'Ajuntament de Riba-roja.

Des de Culturama presentarem el nostre projecte, "Connectors, espai de diàleg per a la participació ciutadana", i consensuarem amb la Regidoria de Participació la programació d'unes Jornades on es durien a terme diferents activitats i dinàmiques de grup entre els col·lectius socials del poble per a compartir opinions que revertiren en una proposta d'accions concretes per a iniciar el pla de participació.

Estes primeres Jornades de Participació Ciutadana de Riba-roja es realitzaren els dies 8 i 9 d'abril a les instal·lacions de l'Agència de Desenvolupament Local amb una participació al voltant de 80 representants d'associacions i col·lectius del poble.

1.1. L'equip de dinamització

L'organització tècnica de les jornades i la seua dinamització va estar càrrec de Luis Noguerol. Abans de les Jornades es va dissenyar i conformar l'equip de treball que portaria i organitzaria les Jornades. Es va reunir amb antelació per a planificar les diferents dinàmiques i estratègies de treball amb l'objectiu de facilitar als futurs participants expressar les seues opinions i que es sentiren partícips del procés, així com per a recaptar la suficient informació per a elaborar un programa d'acció efectiu (tant del discurs explícit com de les latències detectades entre els assistents). L'equip va estar conformat per:

- Jorge Fons Poquet
- Alicia Izquierdo Ramírez
- Vanesa Sanahuja Gil
- Rosaura Martínez Peris
- Nacho Gimeno Climent

Així mateix es va comptar tant abans com durant les jornades amb el suport des de l'Ajuntament de Riba-roja de Túria del tècnic Alejandro Gimeno en tasques de difusió, logística i coordinació.

2. DIVENDRES 8 D'ABRIL. INTRODUCCIÓ TEORICA I DIAGNÒSTIC DE LA SITUACIÓ PRÈVIA A LES JORNADES.

El divendres 8 d'abril es va dur a terme una breu introducció a la temàtica en la que anaven a emmarcar-se les jornades incidint en el concepte de cultura participativa i explicant l'estructura i funcionament dels consells ciutadans municipals com a elements vertebradors d'un model de Pla de Participació Ciutadana.

Durant el primer dia de les jornades també es realitzaren una sèrie d'actuacions prèvies amb l'objectiu d'obtenir una informació bàsica per a començar a conèixer un poc més quin era el punt de partida en el que es trobaven els participants de les jornades.

Estes actuacions van consistir en omplir una enquesta prèvia a les jornades (entregada en el moment d'omplir el full d'inscripció), la realització d'una dinàmica sobre expectatives i aportacions i finalment, la creació física d'un mapa d'opinions al voltant de diverses qüestions sobre el present i el possible futur de la participació al municipi.

Per a aconseguir este diagnòstic inicial es va incidir en:

- Crear un perfil bàsic dels participants
- Fer una breu aproximació a la seua visió de la situació actual de la participació ciutadana al poble.
- Conèixer quines eren les seues expectatives respecte a les jornades i a la creació d'un pla de participació.
- Conèixer quines podrien ser les aportacions personals que creien que podien oferir a les jornades.

2.1 L'Enquesta

Com a primer contacte amb els participants es va dissenyar una enquesta prèvia que acompanyava als fulls d'inscripció. La finalitat d'esta enquesta era tindre un primer contacte amb la realitat del poble per a conèixer de primera mà quina era la visió que els propis col·lectius i associacions tenien de la situació en la qual es trobava la participació ciutadana a Riba-roja en l'actualitat.

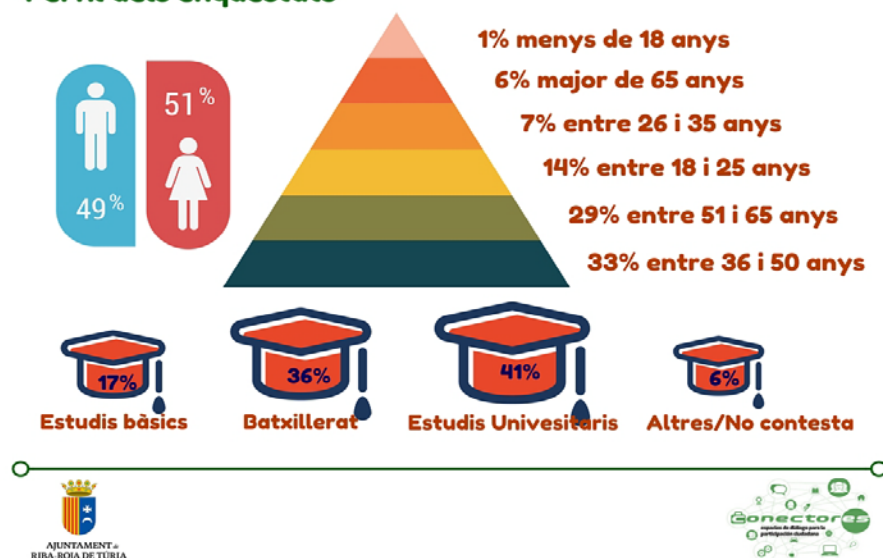
Els resultats obtinguts parteixen d'un total de 70 enquestes realitzades. Encara que els resultats no eixien d'un treball de camp molt ampli, i per tant no es podien extraure conclusions rigoroses, sí que es permeteren establir un retrat orientatiu de la situació del teixit associatiu i participatiu del poble.

Com a primer detall a analitzar hem de comentar que la enquesta es podia realitzar tant amb paper com via online per Internet. Esta última via va ser poc utilitzada respecte a la manera tradicional el que ens indica ja que l'ús de les tecnologies en el context associatiu del poble està encara poc desenvolupat.

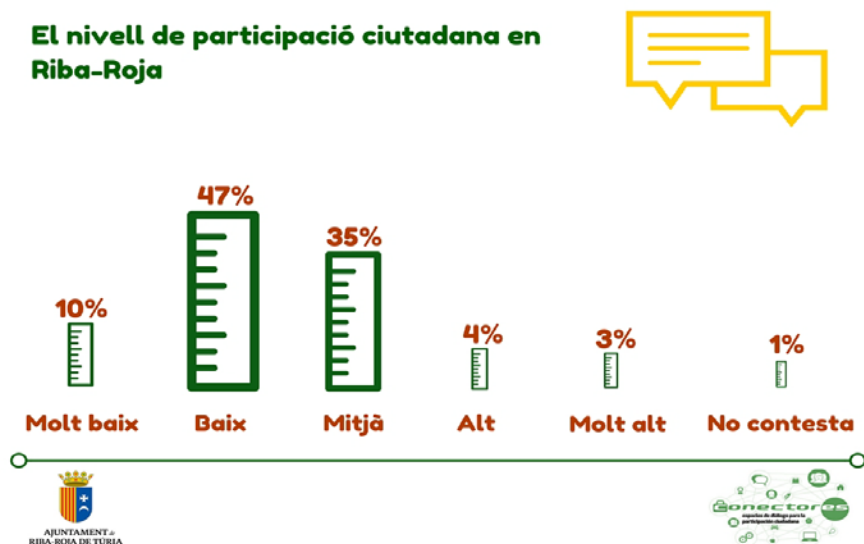
Entrant ja en aquells aspectes destacables que van eixir dels resultats de l'enquesta comencem referint-nos al perfil dels enquestats i participants de les jornades. En este sentit hem de destacar que va haver-hi un equilibri quasi absolut d'igualtat de gènere entre els participants. Eixe equilibri que hi ha en la qüestió del gènere no existeix quan analitzem les dades referents a l'edat dels participants. La major part dels enquestats (el 68%) tenien més de 36 anys i sols el 15 % menys de 25 anys. Remarcar en este sentit l'aparent, a primer cop d'ull, menor implicació de la gent jove en l'organització del teixit associatiu de Riba-roja i en temes de participació.

Perfil dels enquestats

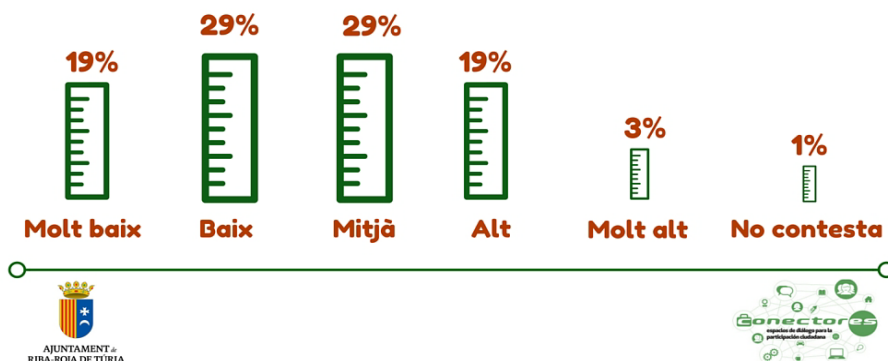

Quant a la visió general que els enquestats tenen de la situació de la participació ciutadana al poble els resultats llancen una lectura no excessivament positiva. Per a més de la meitat els nivells generals de participació de la població de Riba-roja són més prompte baixos o molt baixos. La lectura participativa és lleugerament més positiva quan analitzen la situació pròpia de les seues associacions baixant a menys de la meitat dels participants totals els que pensen que son baixos o molt baixos.

El nivell de participació ciutadana en Riba-Roja

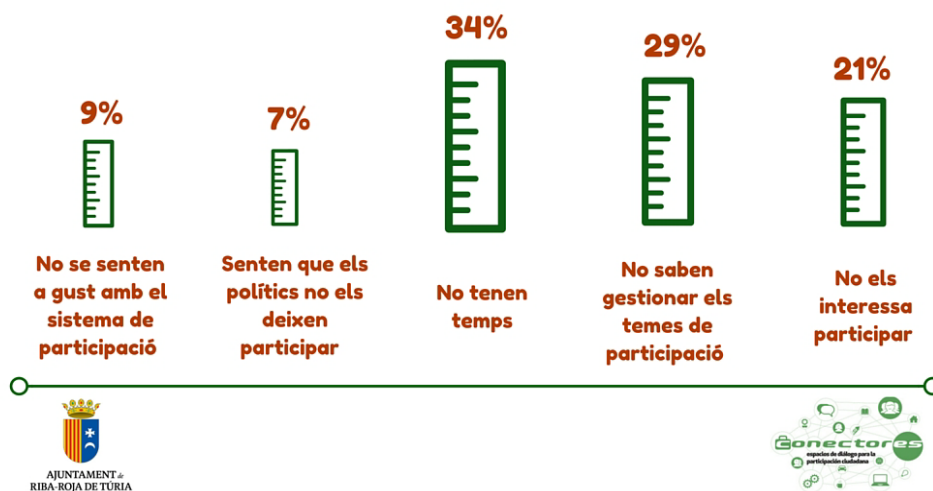

El nivell de participació dels socis i sòcies de la meua associació.

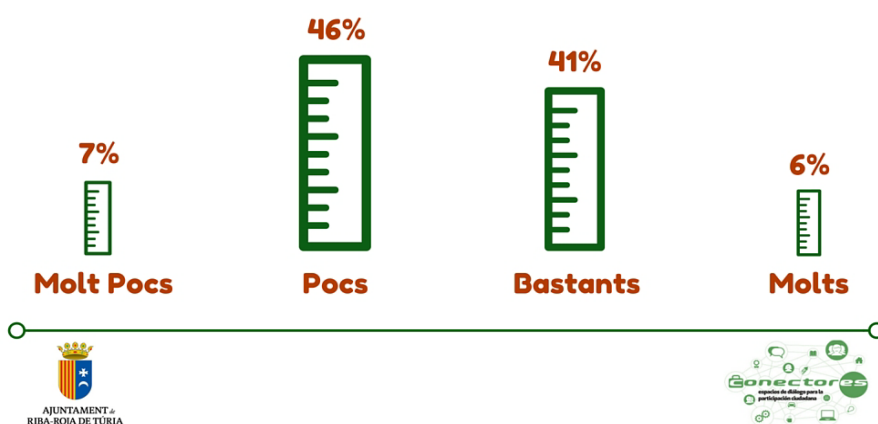
Les raons per les quals creuen, els participants de les jornades que la gent no acaba d'involucrar-se en activitats del poble solen dirigir-se a qüestions més propis de les actituds individuals de la gent que a obstacles que puguen arribar directament des de l'administració o el sistema participatiu existent. La falta de temps o interès de les persones formen el gros de la problemàtica junt amb una mancança en coneixements en temes de participació per part de la gent.

Les persones no participen per:

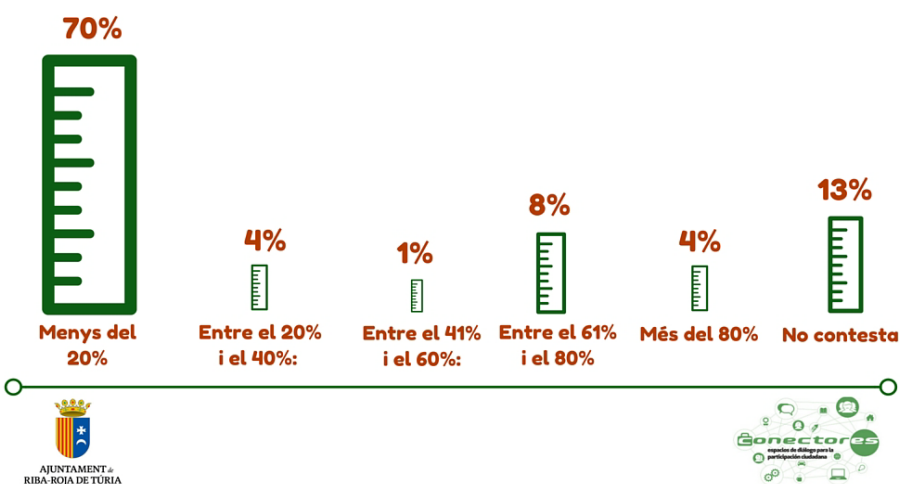

Si parlem de com es veu el compromís de l'Ajuntament a l'hora d'oferir recursos i serveis que faciliten la participació ciutadana, els enquestats estan dividits entre els que creuen que son insuficients i el que estan més o menys satisfets. Hem de destacar com un aspecte interessant del sistema associatiu de Riba-roja que la major part de col·lectius formats no depenen en gran mesura de les administracions en temes de finançament.

L'ajuntament ofereix uns serveis i recursos que afavoreixen la participació ciutadana

El percentatge del pressupost de la meua associació que prové de subvencions de l'administració pública és:

Finalment, alguns dels enquestats deixaren comentaris anònims a l'enquesta que creiem que alguns son rellevants perquè fan referència a característiques pròpies de la idiosincràsia del poble de Riba-roja que moltes vegades es converteix en un handicap pel que fa a temes de participació ciutadana. En dos d'ells es senyala l'aspecte de la disseminació de part de la població en les diverses urbanitzacions del terme municipal com a principal motiu d'un problema comunicatiu entre els mateixos veïns per a crear un col·lectiu formal així com la manca d'espais per a poder reunir-se.

"En nuestro caso no existe una asociación de vecinos formada, debido a ser zona de diseminados y no tener un sede social donde reunirnos ni tener facilidad para convocar"

"Al no disponer de una sede y ser una zona de diseminados nos es muy complicado contactar y localizar a los vecinos"

"Creo que la gente critica la gestión más que participa aportando su granito de arena, se entienden mal tanto la transparencia como la participación. El problema son los que no opinan y se quedan fuera o no se les atiende por ser silenciosos."

"Es necesario que se organice, gestione la participación ciudadana de una forma cómoda, podría ser mediante INTERNET y cada cierto tiempo en reuniones presenciales, donde se registren todas las aportaciones, se vote y se decidan las cuestiones generales respecto a decisiones importantes de nuestra localidad. No puede quedarse sólo en opiniones o intercambio de impresiones..."

2.2 Expectatives i aportacions personals dels participants a les jornades

La primera dinàmica individual que realitzarem als participants una vegada començades les jornades, i feta ja la breu introducció teòrica sobre què és la participació ciutadana, va ser preguntar-los quines eren les seues expectatives i aportacions personals que ells podien fer a les jornades. A manera de breu anotació escrita cada participant, a títol individual, ens va deixar la seua opinió. Seguidament deixem un resum d'aquelles consideracions exposades que ens van paréixer que marcaven la línia de treball esperada pels assistents a les jornades:

Expectatives

En allò referent a les expectatives bona part dels participants esperaven que les jornades els pogueren aportar dos objectius fonamentals:

- Per un costat que éstes foren un espai d'encontre entre les diferents associacions del poble. Molts dels representants dels col·lectius socials del poble van mostrar la necessitat de conèixer-se entre ells al mateix temps que poder tindre veu pròpia per a visibilitzar les seues pròpies associacions. Tot amb l'objectiu d'enriquir-se unes a altres i de col·laborar en aquells interessos comuns que pogueren eixir en les activitats socials que realitzen cadascuna d'elles. Al mateix temps molts destacaven eixa necessitat de comunicació i de crear nexes d'unió per a solucionar també les deficiències conjuntes que puguen estar compartint. En resum, la importància d'enfortir el teixit associatiu de Riba-roja i adquirir les eines necessàries per a poder relacionar-se d'una manera eficient i eficaç per a respondre de millor manera a les necessitats del poble.
- L'altra gran expectativa que va aparèixer repetida entre molts dels assistents a les jornades va ser la necessitat de recursos teòrics i pràctics respecte al foment de la participació ciutadana. Una demanda de coneixements, d'eines i línies d'actuació bàsiques per a poder implementar-les a les que ja tenien i poder així traslladar-les a les seues associacions per a millorar el seu funcionament (sobretot, en lo referent a la captació i mobilització de socis).

Altres expectatives que van eixir en esta dinàmica i que estan ordenades de més a menys mencionades pels participants van ser:

- La necessitat d'un compromís polític respecte a la seua representativitat ciutadana per a crear un projecte de participació ciutadana real i actiu i un consell ciutadà on tots siguen escoltats.
- La importància d'una escolta activa, el compromís i l'obertura del govern municipal als interessos dels ciutadans i col·lectius.
- Corregir les desigualtats existents entre les diferents associacions buscant una major equitat ciutadana i prestant atenció a la diversitat existent al poble.
- Millorar i fomentar el compromís de la població de Riba-roja en les activitats del municipi conscienciant als ciutadans en la necessitat d'aportar un valor afegit a les diferents demandes i mancances que es reconeixen al poble.
- Major col·laboració entre les associacions i l'administració municipal.
- Disposar de locals i espais per a les associacions.

Aportacions

Les aportacions que els participants van creure que podien donar-li a les jornades, en general quasi totes fan referència a compartir les seues pròpies propostes, idees i opinions personals per a col·laborar en la millora i augment de la participació social tant en l'àmbit associatiu com municipal.

Algunes de les aportacions feien referència a posar a disposició dels demés la pròpia experiència en diversos temes i coneixements com són: la problemàtica associativa i ciutadana, la negociació amb la administració, problemes i solucions respecte a temes educatius, propostes d'actuació ciutadana, etc.

En este apartat es va detectar una gran motivació personal per part dels assistents amb comentaris que feien referència al compromís, la il·lusió, la creativitat, la curiositat, el dinamisme, la diversitat o les ganes de treballar de molts d'ells com a punt de partida en la participació en estes jornades.

2.3 Mapa d'opinions

Com a cloenda del primer dia de les jornades es va realitzar una segona dinàmica, esta vegada col·lectiva, anomenada "Mapa d'Opinions". Esta dinàmica consisteix a crear i construir una imatge representativa reflectida en una instal·lació física grupal que mostra de manera molt visual l'opinió que els participants tenen respecte a determinades qüestions plantejades.

En este cas concret es va muntar una instal·lació a la sala de conferències de l'Agència de Desenvolupament Local que constava de tres fils que representaven tres línies d'opinió on estava marcada una escala amb diferents graus que anaven des d'estar molt en desacord a molt d'acord en les diverses qüestions plantejades (de -4 a +4, sent -4 totalment en desacord i +4 totalment d'acord). Els participants havien de posicionar-se en cada una de les tres línies d'opinió segons el seu grau d'acord amb els diferents enunciats penjant un paper amb el seu nom.

El conjunt de tots els posicionaments als fils crearen al final una imatge molt visual sobre quin era la seua visió conjunta dels temes plantejats.

A la imatge inferior podem veure quin va ser el resultat final de la dinàmica amb els tres enunciats proposats:

- **El moviment associatiu del municipi té bona salut.** La línia amb els papers de color verd representa l'opinió dels assistents respecte a la situació del teixit associatiu al poble de Riba-roja. Encara que les opinions estan prou repartides sí que predomina lleument una imatge autocrítica i una necessitat de millora en la manera actual de funcionar el moviment associatiu al municipi.

- **El municipi necessita un pla de participació ciutadana.** Esta afirmació correspon a la línia de papers de color taronja i clarament quasi tota la gent que va participar en la dinàmica es decanta per la necessitat de crear un pla programat de participació en el municipi.

-**Els òrgans de participació milloraran la qualitat de la vida del poble.** En este cas, marcada per la tercera línia de papers rosa, l'opinió general respecte a esta afirmació també manté eixa confiança de canvi i millora que produiran els òrgans creats com a elements vertebradors de la participació ciutadana al municipi.

3. DISSABTE 9 D'ABRIL. DINÀMIQUES GRUPALS. DETECCIÓ DE PROBLEMES, SOLUCIONS I PROPOSTA CONSENSUADA D'ACCIONS DIRECTES.

El dissabte 9 d'abril es realitzaren durant tota la jornada diferents dinàmiques de grup amb els objectius de:

- Detectar problemes reals i propis del municipi en temes de participació.
- Plantejar accions directes que donaren solució a eixos problemes.
- Finalment consensuar entre tots quins eren les accions prioritàries que haurien de formar part d'un Pla de Participació del poble de Riba-roja.

Per a treballar-ho es plantejaren quatre àrees temàtiques que correspondrien a quatre grups de treball diferenciats en el que es van dividir tots els assistents.

- Cultura participativa i marc regulador
- Recursos, eines i finançament per a la participació
- Òrgans de participació ciutadana
- Noves tecnologies i participació directa

3.1 La detecció dels problemes. La Dinàmica del Grup Nominal

Per a la detecció dels problemes reals que per als assistents existeixen a Riba-roja es va realitzar la dinàmica del grup nominal en cadascun dels grups i àrees. Una dinàmica que consisteix, una vegada introduïda una breu explicació de cadascuna de les àrees, en respondre individualment i per escrit a una pregunta relacionada amb l'àrea. A continuació es feia una posada en comú entre tots els integrants del grup elaborant un llistat de tots els obstacles detectats, prioritzant aquells que havien eixit més repetits. Finalment, i de manera consensuada entre tots i totes s'elegien els tres problemes que segons la seua visió eren els més importants a abordar per a buscar després accions i solucions concretes.

3.1.1. L'àrea de cultura participativa i marc regulador

L'objectiu en esta àrea era detectar els problemes i obstacles existents per a poder aconseguir a Riba-roja una major cultura participativa. Abans de començar es va introduir el concepte de cultura participativa. I posteriorment per escrit i de manera individual els assistents hagueren de respondre a la pregunta:

“Quins són els problemes existents perquè existisca una major cultura participativa entre els habitants de Riba-roja?”

Les diferents respostes que van sorgir en esta part de la dinàmica van anar encaminades a marcar que els principals obstacles es trobaven a escala social i individual de les persones en carències personals en temes com eren:

- el compromís
- la consciència social
- el sentiment de corresponsabilitat
- l'empatia
- la falta d'interés i el no sentir-se partícip.

Deixem alguns dels comentaris arrellegats durant este moment de la dinàmica per part dels participants que resumeixen el sentir del grup en aquest aspecte.

“Encara no tenim arrelats en Espanya en general esta cultura, no ens creguem part de la presa de decisions que ens afecten com a ciutadans»

“No sols és un problema de Riba-roja, és general. La ciutadania esta acostumada a votar cada quatre anys i delegar la gestió en els polítics.”

Altres problemes que van sorgir en bona part de les intervencions individuals del grup es dirigia més a marcar les mancances existents en:

- la transmissió de la informació
- la descoordinació i desconeixement entre les associacions
- l'excessiva burocràcia administrativa a la qual s'han d'enfrontar com a associacions

Després d'enumerar tots els problemes el grup arribar a un consens per a prioritzar els 3 problemes que van considerar com més importants:

- **Problema 1. La mentalitat individualista: falta de compromís, falta de corresponsabilitat i falta d'empatia.**
- **Problema 2. La falta de coneixement i informació entre associacions.**
- **Problema 3. La falta d'assessorament administratiu i traves administratives.**

Hem de comentar que al llarg d'esta dinàmica, va costar molt centrar-se en el «problema» i no en la solució ja que les aportacions, en moltes ocasions estaven enfocades com una proposta més que com la detecció d'una necessitat en si mateixa. A través de les primeres respostes a la pregunta també ens adonarem que el concepte «cultura participativa» no estava clar, per la qual cosa malgrat aclarir-ho al llarg de la dinàmica alguns dels problemes identificats no han respost directament a l'enunciat.

3.1.2. Recursos, eines i finançament per a la participació

En esta àrea la detecció dels problemes va girar al voltant de l'accés als recursos, eines i finançament en temes de participació. Una vegada explicat breument els aspectes més rellevants d'esta àrea els assistents respongueren a la pregunta:

“Quins són els principals problemes a nivell local que no permeten l'accés als recursos, les eines i el finançament que podrien facilitar un major nivell de participació ciutadana en Riba-roja?”

Els obstacles detectats en esta àrea es referiren més a qüestions d'equitat entre col·lectius, falta de comunicació i informació des de l'administració i una mancança d'assessorament i formació cap a les associacions:

- Mala gestió a l'hora de repartir les subvencions entre unes i unes altres associacions.
- Mala comunicació.
- Les urbanitzacions no rebem el mateix que la resta dels ciutadans del poble.
- En la major part dels casos no hi ha comunicació i no ens arriba la informació ni els recursos ni el finançament a tots els nivells, el principal problema és la comunicació.
- El principal problema parteix de la intenció política de la satisfacció ciutadana.
- Més subvencions i fer els pagaments al més prompte possible per al bon funcionament de les associacions.
- Desconeixement dels recursos municipals.
- Escàs finançament per al volum de les activitats que es realitzen per part de les associacions.
- No s'escolta als i les ciutadanes a nivell individual.
- Falta d'informació.
- Falta d'accés als locals públics.
- Traves administratives.
- Ajustar els pressupostos de les subvencions segons la necessitat de les activitats.
- Falta de visibilitat a les associacions.
- Falta de difusió de les activitats de les associacions.
- Falta de recursos de formació, perquè totes les associacions puguen accedir i comprendre les noves tecnologies.
- Dificultat d'accés als recursos tecnològics.
- Desconeixement de les diferents àrees municipals.
- Descoordinació entre els membres de participació ciutadana amb les associacions.
- Falta de participació entre associacions.

Els problemes triats per consens en esta àrea van ser:

- **Problema 1. Falta d'assessorament per part de l'administració a les associacions.**
- **Problema 2. Falta d'equitat pressupostària i de fer partícip a la ciutadania en la distribució dels pressupostos.**
- **Problema 3. Falta de comunicació i desconeixement dels recursos, espais, activitats i associacions del municipi.**

3.1.3. Òrgans de participació ciutadana

Quant a l'àrea corresponent als òrgans de participació ciutadana del municipi per a centrar la temàtica, en este cas, es van formular 2 preguntes orientades a poder recaptar amb major precisió i informació els processos problemàtics de participació que es poden donar en estos òrgans.

La pregunta inicial centrava la temàtica per a detectar els problemes per a la construcció d'òrgans de participació, i la següent anava dirigida a arrebregar informació per a conèixer quina era la seua percepció respecte als conflictes i/o problemes que podrien sorgir en els processos de participació posteriors a la seua creació.

“Quin problema detecteu que no permeten un major desenvolupament organitzatiu entre els col·lectius socials del poble que faciliten la creació dels diferents consells ciutadans que conformen els òrgans de participació?”

- Desconeixement de la diversitat d'associacions existents.
- Falta d'informació i orientació per a crear-los, falta de comunicació i participació.
- No s'acaben de complir els acords (Consell Escolar)
- Falta d'espais, locals per a les associacions.
- Poca cultura d'associacionisme.
- Resistència al canvi.
- Falta de compromís. Desgast motivacional.
- Un òrgan regulador que organitze, dinamitze i impulse la formació i desenvolupament dels col·lectius.
- Cercar objectius comuns / Falta de coordinació.
- Desconeixement dels mateixos per incultura o transparència.
- Falta d'informació, interlocució i coordinació entre les associacions i l'administració.
- Desconeixement, cultura del “interès propi”, propiciat per una política de clientelisme / Falta de cultura del Ben comú.
- Que no són pràctics i eficaços, i no acaben de funcionar. A voltes hi ha massa reunions i no s'actua.
- Falta de cultura social / valors cívics i humans.

“Quins problemes o obstacles poden sorgir una vegada creats i llocs en funcionament d'aquest tipus d'òrgans consultius que no permetrien el bon funcionament de la participació ciutadana?”

- Problemes d'inversió de temps.
- Pèrdua d'autonomia.
- Falta d'entesa.
- Compartir i no competir.
- Falta d'avaluació final del treball realitzat.
- Desconeixement de la legislació.
- Que les iniciatives que sorgisquen d'aquests fòrums siguen atesos correctament pels òrgans executius i es puguin posar en pràctica.
- Que siguen vinculants les decisions preses en aquests fòrums.
- Falta de compromís, els membres han de ser persones responsables.
- Falta d'informació, interlocució i coordinació entre les associacions i l'administració.
- Falta d'Animació a la participació.

El debat posterior entorn de quin dels problemes era més important, va ser molt ric, es va fer un esforç per integrar les idees entre si agrupar-les en qüestions més concretes i el resultat del consens en l'elecció de les 3 qüestions va ser:

- **Problema 1. Absència de Cultura participativa (pensar en col·lectiu).**
- **Problema2. Falta d'informació, comunicació, col·laboració i coordinació.**
- **Problema3. Espais d'interlocució amb acords vinculants (evitar el desgast motivacional).**

3.1.4. Noves tecnologies i participació directa

En l'àrea de les noves tecnologies el grup va treballar la problemàtica que podria sorgir amb la utilització de les noves tecnologies com a medi i eina per a la participació ciutadana. La pregunta a la que hagueren d'enfrontar-se va ser:

“Quins són els principals problemes d'implantació i engegada de noves tecnologies a nivell local i que problemes podrien derivar de la utilització d'aquestes com a instrument i canal de participació ciutadana?”

A manera de resum, ara com ara els integrants dels col·lectius que participaren en esta dinàmica percebien l'ocupació de les noves tecnologies més que com una oportunitat i canal de participació, com alguna cosa problemàtica, sobre tot a nivell individual. Es va fer molt present la por per si s'empraven les noves tecnologies com a única via de participació, ja que

una part important de la població encara no tenen accés a elles, bé per falta de coneixements o de recursos. Les respostes anaren encarades en eixe sentit:

- Falta de coneixement del seu ús per part d'un sector de la població.
- Falta de seguretat en l'ús de dades a través de les noves tecnologies.
- Falta de recursos tecnològics per part de les associacions.
- Poden generar-se majors desigualtats entre associacions.
- Ocupació incorrecta de les noves tecnologies.
- Falta de motivació per part de la població, que no les valora com a útils.
- Web ajuntament poc útil i desfasada.
- Incorrecta difusió de les plataformes tecnològiques (exemple aplicacions de mòbil de l'Ajuntament).

Els 3 problemes que es van consensuar en esta àrea i que s'elevaren a plenari van ser:

- **Problema1. Sentiment d'exclusió d'una part de la població.**
- **Problema2. Falta d'accessibilitat per part de tota la població.**
- **Problema3. Por a les noves tecnologies.**

3.2 Recerca d'accions directes a partir dels problemes detectats. Dinàmica de "L'arbre de les solucions".

En esta dinàmica de grup l'objectiu era aportar solucions o accions que milloraren els problemes identificats en la dinàmica anterior. Per a començar es van tornar a fer nous grups de treball diferents dels anteriors per a crear noves interaccions entre els assistents i facilitar també el que es coneixeren més entre ells.

Una vegada creats els nous 4 grups corresponents per a cada àrea es van explicar els problemes detectats en la dinàmica anterior. Seguidament es dividiren el grup en 3 subgrups i cadascun d'ells havien d'elaborar un arbre per consens amb dues possibles solucions/accions per a cadascun dels 3 problemes.

Finalment, ja elaborat cadascun dels arbres per cada subgrup es feia una posada en comú entre tots els integrants on s'explicaven i es feia un llistat amb les accions triades. Entre totes i tots es feia un treball de consens amb l'objectiu de prioritzar i portar a la següent dinàmica les 6 accions concretes més efectives per a poder solucionar o intervenir en els problemes detectats.

3.2.1. L'àrea de cultura participativa i marc regulador

En esta àrea les accions proposades i exposades, a partir de cadascun dels problemes, pels diferents subgrups per a la posada en comú final eren:

1. La mentalitat individualista: falta de compromís, falta de corresponsabilitat i falta d'empatia.

- Formar una comissió, amb la participació de gestors de l'Ajuntament, que elabore i col·labore en activitats que motiven a participar.
- Formar a les juntes directives de les associacions perquè sàpien com motivar a la massa social.
- Crear premis als col·lectius que treballen en benefici de la societat.
- Fer partícips a les associacions en les escoles.

2. La falta de coneixement i informació entre associacions.

- Crear un òrgan de coordinació i difusió de totes les activitats i projectes per a possibilitar la participació i col·laboració entre associacions.
- Crear un club social on poder treballar i fer activitats totes les associacions.
- Fomentar la comunicació creant fòrums de reunió un parell de vegades a l'any i sub-fòrums que es reunirien més sovint.
- Fer una fira d'associacions.
- Destinar un espai en els mitjans de comunicació (TV local, Ràdio, Butlletí local, etc.) per a les associacions.
- Fer pública una base de dades d'associacions i clubs.
- Crear un organisme públic que fomenti la interrelació entre les associacions fomentant la seua participació.

3. La falta d'assessorament administratiu i traves administratives.

- Donar-li continuïtat a les presents jornades.
- Creació d'un departament d'assessorament per a les associacions i cursos de formació.
- Realitzar sondejos per a arreplegar les necessitats de la població.
- Formació administrativa.

Una vegada comentades totes les possibles accions es van reformular moltes d'elles en la posada en comú per consens i es van acabar prioritant dues solucions per a cadascun dels problemes identificats. Les sis accions prioritàries triades en este grup van ser:

- **Donar formació a les associacions per a fer que la població general s'implique.**
- **Fomentar la participació de les associacions en les escoles.**
- **Creació de comissions d'associacions amb interessos comuns (sectorials).**
- **Destinar un espai en els mitjans de comunicació (TV local, *Ràdio, Butlletí local, etc.) per a les associacions.**
- **Formació i assessorament administratiu a les associacions des de l'Ajuntament.**
- **Crear un consell municipal de participació que habilite mecanismes de consulta popular.**

3.2.2 Recursos, eines i finançament per a la participació

En esta àrea les accions proposades i exposades, a partir de cadascun dels problemes, pels diferents subgrups per a la posada en comú final eren:

1. Falta d'assessorament per part de l'administració a les associacions.

- Assessorament i informació de recursos per part de l'administració.
- Creació d'un departament d'assessorament amb horari flexible.
- Formació en llenguatge administratiu, tràmits burocràtics i informació jurídica.
- Creació d'un departament d'assessorament al ciutadà.
- Creació d'un departament personalitzat en el qual ajuden a emplenar impresos.

2. Equitat pressupostària, fer partícip a la ciutadania en la distribució dels pressupostos.

- Transparència en l'aprovació dels pressupostos.
- Participació per part de totes les associacions per a arribar a un consens de l'aprovació dels pressupostos.
- Revisar els criteris de baremació o crear-los per al repartiment econòmic de les subvencions.
- Informar de les quantitats i criteris de transparència.
- Creació d'un departament tècnic qualificat que sàpiga valorar les necessitats de cada entitat.

3. Falta de comunicació i desconeixement dels recursos, espais, activitats i associacions del municipi.

- Crear una guia d'associacions i divulgació de la mateixa.

- Crear un apartat sobre les associacions en la *APP de *Riba-Roja.
- Utilització dels diferents mitjans de comunicació municipals. (ràdio, revistes, web, televisió local).
- Creació de grups formatius.
- Crear una línia directa entre associacions i veïns.

Les sis accions prioritàries triades per consens en este grup per a portar a la última dinàmica van ser:

- **Formació i informació en gestió d'associacions.**
- **Crear un espai d'assessorament municipal.**
- **Fer partícip a la ciutadania en la distribució pressupostària.**
- **Transparència pressupostària.**
- **Aprofitar els mitjans de comunicació locals.**
- **Crear i divulgar una guia d'associacions.**

3.2.3. Òrgans de participació ciutadana

En esta àrea les accions proposades i exposades, a partir de cadascun dels problemes, pels diferents subgrups per a la posada en comú final eren:

1. Espais d'interlocució amb acords vinculants (evitar el desgast motivacional).

- Formació bàsica intra i interassociativa.
- Formador de formadors (agents multiplicador)
- Jornades informatives i formatives, obertes a la ciutadania i promogudes per l'Administració
- Tallers Escolars promogudes per l'Administració.
- Educació en valors cívics: Cursos de formació per edats i segment.
- Participació amb perspectiva inclusiva (diversitat funcional)

2. Falta d'informació, comunicació, col·laboració i coordinació.

- Formalitzar una assessoria – gestoria
- Xarxa participativa: intercomarcal i sectorial
- Crear una guia d'associacions, format paper i digital
- Fira de les associacions ambdues propostes coordinades per l'administració.
- Crear òrgan de participació: Consell Social
- Garantir l'accessibilitat del poble a la informació de les associacions (paper, digital i verbal)

3. Absència de Cultura participativa (pensar en col·lectiu).

- Consell de Participació
- Crear i proporcionar espais físics ambdues propostes promocionades per l'administració.
- Realitzar reunions trimestrals per a suggeriments i valoracions (compromís)
- Creació de 3 coordinadors/es durant un temps no més de 6 mesos, per a valorar, coordinar i actuar o un Observatori.
- Fira associativa i més formes de participar
- Banc de Temps: Recursos i experiències.

Després de treballar en xicotet grup, el grup considera aquestes 6 accions com les prioritàries:

- **Recursos Educatius : Educar en valors cívics (Centres educatius en tots els seus nivells)**
- **Jornades Interasociatives obertes a la ciutadania (Informació i formació)**
- **Consell Social / Ciutadà (amb tot el que implica)**
- **Fira d'Associacions.**
- **Observatori participació**
- **Banc del Temps: Recursos i Experiències.**

3.2.4. Noves tecnologies i participació directa

En esta àrea les accions proposades i exposades, a partir de cadascun dels problemes, pels diferents subgrups per a la posada en comú final eren:

1. Sentiment d'exclusió d'una part de la població.

- Dur a terme campanyes de dinamització.
- Posar a l'abast de la ciutadania una bústia física de suggeriments.
- Formació efectiva, difosa correctament.
- Creació d'un servei d'atenció al públic, difós correctament.

2. Falta d'accessibilitat per part de tota la població.

- Dotar de recursos els llocs públics amb recursos (ordinadors, dispositius) d'accés.
- Crear un banc de recursos (mòbils, tablets, ordinadors).
- Actualitzar i millorar la web de l'Ajuntament.
- Donar cabuda en aqueixa web a un apartat per a les associacions/clubs, on es puguen fer ressò de la seua programació i activitats

- Wifi a l'abast de tots/as i en tots els llocs públics, inclosos places i parcs.

3. Por a les noves tecnologies.

- Crear unes guies d'ús.
- Realitzar jornades informatives.
- Facilitar l'accés als recursos tecnològics (subvencions, públics).
- Millorar l'ocupació de les noves tecnologies per part de l'Ajuntament.
- Alfabetitzar digitalment. Valorar la utilitat de les noves tecnologies, motivar a les persones al fet que aprenguen.
- Formació a través de voluntariat (intergeneracional, associatiu, per exemple).

En esta area les accions plantejades van girar entorn de la formació, que havia de ser efectiva i actualitzada a les necessitats actuals, així com difosa correctament. A través d'esta formació es va pensar que s'emprarien millor les noves tecnologies per part d'aquells que ja ho fan i podrien accedir al seu ús aquelles persones que fins al moment no les empren (analfabets digitals). Una vegada es tinguera la formació adequada i es perceberen com a eines útils es podrien valorar i emprar per a la participació, sense caure, açò sí, en la seua exclusivitat com a canal participatiu. En esta àrea les accions proposades i exposades per els diferents subgrups per a la posada en comú final van ser:

- **Formació efectiva, difosa correctament.**
- **Creació d'un servei d'atenció al públic, difós correctament.**
- **Facilitar l'accés als recursos tecnològics (subvencions, públics).**
- **Wifi a l'abast de tots/as i en tots els llocs públics, inclosos places i parcs.**
- **Alfabetitzar digitalment. Valorar la utilitat de les noves tecnologies, motivar a les persones al fet que aprenguen.**
- **Formació a través de voluntariat (intergeneracional, associatiu, per exemple).**

3.3 Elecció de les accions prioritàries. Dinàmica del jurat

Totes les accions prioritàries triades en cadascuna de les àrees van passar a l'última dinàmica de les jornades anomenada la "Dinàmica del jurat". En esta dinàmica es lliurava a cada participant una matriu amb les línies encapçalades per les accions triades per a avaluar-les amb l'objectiu de seleccionar i prioritzar aquelles accions i solucions més idònies.

Tots els assistents a les jornades es reuniren en un plenari al saló d'actes per a procedir amb la dinàmica. Primerament es van presentar amb una projecció les diferents accions eixides de cadascun dels grups anteriors. De manera individual i a manera de votació tradicional per cada àrea els participants van haver d'elegir quines de les tres accions sobre les sis de cadascuna de les àrees que es portaven al plenari creien que eren més prioritàries. El sistema de puntuació era de 5 punts, 3 punts i 1 punt segons es valorara la importància de cadascuna d'elles.

Una vegada acabades les votacions es van introduir totes les dades de cadascuna una de les matrius en una base de dades per a obtenir els resultats finals. Estos són els resultats finals de les votacions per cadascuna de les àrees. Estan senyalades en negreta les dos accions prioritàries de cada àrea més votades en plenari.

3.3.1. L'àrea de cultura participativa i marc regulador

Solucions/Accions	Puntuació	Nº Vots
A. Donar formació a les associacions per a fer que la població general s'implique.	75	23
B. Fomentar la participació de les associacions en les escoles.	88	26
C. Creació de comissions d'associacions amb interessos comuns (sectorials).	87	29
D. Destinar un espai en els mitjans de comunicació (TV local, *Ràdio, Butlletí local, etc.) per a les associacions.	30	14
E. Formació i assessorament administratiu a les associacions des de l'Ajuntament.	75	27
F. Crear un consell municipal de participació que habilite mecanismes de consulta popular.	74	24

3.3.2. Recursos, eines i finançament per a la participació

Solucions/Accions	Puntuació	Nº Vots
A. Formació i informació en gestió d'associacions.	59	21
B. Crear un espai d'assessorament municipal.	95	31
C. Fer partícip a la ciutadania en la distribució pressupostària.	66	20
D. Transparència pressupostària.	80	20
E. Aprofitar els mitjans de comunicació locals.	47	19
F. Crear i divulgar una guia d'associacions.	84	32

3.3.3. Òrgans de participació ciutadana

Solucions/Accions	Puntuació	Nº Vots
A. Recursos Educatius : Educar en valors cívics (Centres educatius en tots els seus nivells)	106	30
B. Jornades Interasociatives obertes a la ciutadania (Informació i formació)	69	23
C. Constitució del Consell Social / Ciutadà (amb tot el que implica)	49	15
D. Fira d'Associacions.	48	16
E. Observatori participació (supervisió, observació i control)	72	24
F. Banc del Temps: Recursos i Experiències.	70	30

3.3.4. Noves tecnologies i participació directa

Solucions/Accions	Puntuació	Nº Vots
A. Formació efectiva, difosa correctament.	71	21
B. Creació d'un servei d'atenció al públic, difós correctament.*	78	26
C. Facilitar l'accés als recursos tecnològics (subvencions, públics).	56	24
D. Wifi a l'abast de tots/as i en tots els llocs públics, inclosos places i parcs.	99	29
E. Alfabetitzar digitalment. Valorar la utilitat de les noves tecnologies, motivar a les persones al fet que aprenquen.*	71	23
F. Formació a través de voluntariat (intergeneracional, associatiu, per exemple).	54	20

*Hem agafat la tercera i no la segona acció de esta àrea perquè creiem que esta última ja apareix triada en altra de les àrees fent la mateixa funció. D'esta manera enriqueix la selecció d'accions amb una nova que esta relacionada directament i més concretament amb la problemàtica de les noves tecnologies i no tant amb un espai d'assessorament en participació més general.

3.3.5 Les accions prioritàries triades

Per tant, com a conclusió d'estes jornades les 8 accions que es van considerar prioritàries (dos per àrea) per a millorar la participació ciutadana al poble de Riba-roja van ser:

- **Fomentar la participació de les associacions en les escoles.**
- **Creació de comissions d'associacions amb interessos comuns (sectorials).**
- **Crear un espai d'assessorament municipal.**
- **Crear i divulgar una guia d'associacions.**
- **Crear un observatori de participació (supervisió, observació i control)**
- **Recursos Educatius : Educar en valors cívics (Centres educatius en tots els seus nivells)**
- **Wifi a l'abast de tots/as i en tots els llocs públics, inclosos places i parcs.**
- **Alfabetitzar digitalment. Valorar la utilitat de les noves tecnologies, motivar a les persones al fet que aprenquen.**

4. AVALUACIÓ FINAL

4.1. Resultats de l'enquesta sobre l'avaluació final de les I Jornades de Participació ciutadana de Riba-roja

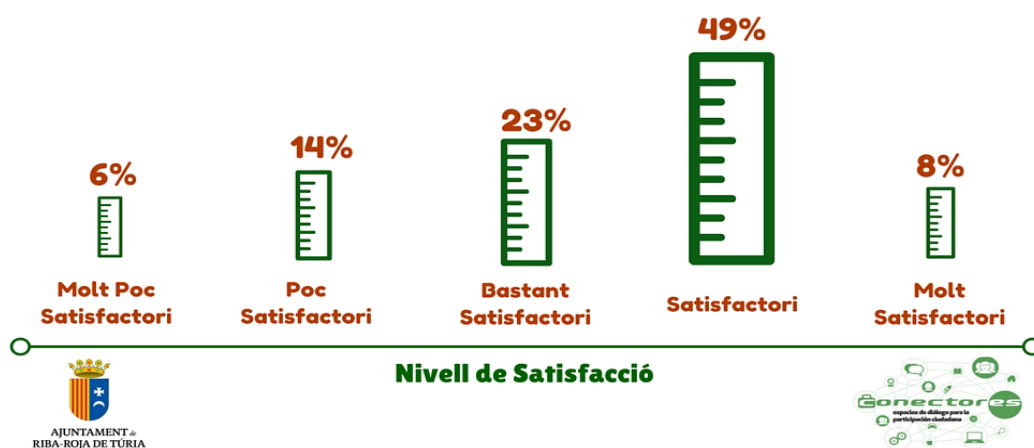
Al final de les jornades es va repartir als assistents una enquesta avaluativa per a extraure una informació sobre l'experiència personal del que havien sigut les primeres jornades de participació en el municipi de Riba-roja. Els resultats en conjunt d'esta avaluació final de les Jornades extrauen diferents aspectes a tenir en compte tant per a realització de futures trobades participatives entre la població com per a conèixer algunes de les necessitats que ja van ser detectades entre els participants durant la realització de les activitats.

És indubtable l'alt grau de satisfacció expressat pels participants per la iniciativa, organització i engegada d'aquestes jornades d'acord amb els resultats generals que podem extraure de les qüestions proposades.

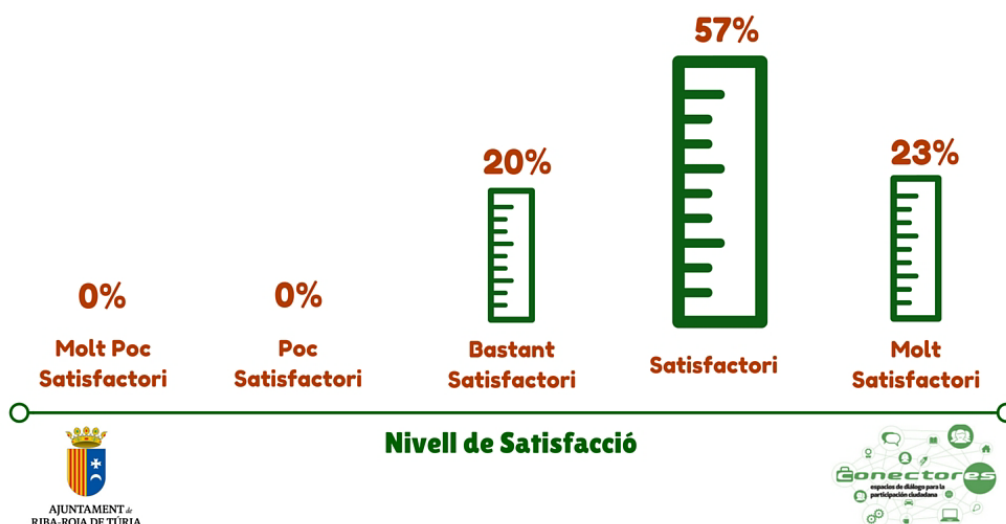
En termes generals el nivell de satisfacció en quasi totes les qüestions va ser mitjà-alt o alt. Solament es va detectar una lleu baixada en la qüestió de la difusió i informació prèvia de les jornades.

Aquests resultats desprenen, junt amb l'alta assistència que va haver-hi durant totes les jornades, una necessitat latent de mobilització col·lectiva que existia entre els col·lectius i un alt grau d'implicació d'estos a l'hora d'intentar donar-li un impuls a la cultura participativa en el poble de Riba-roja.

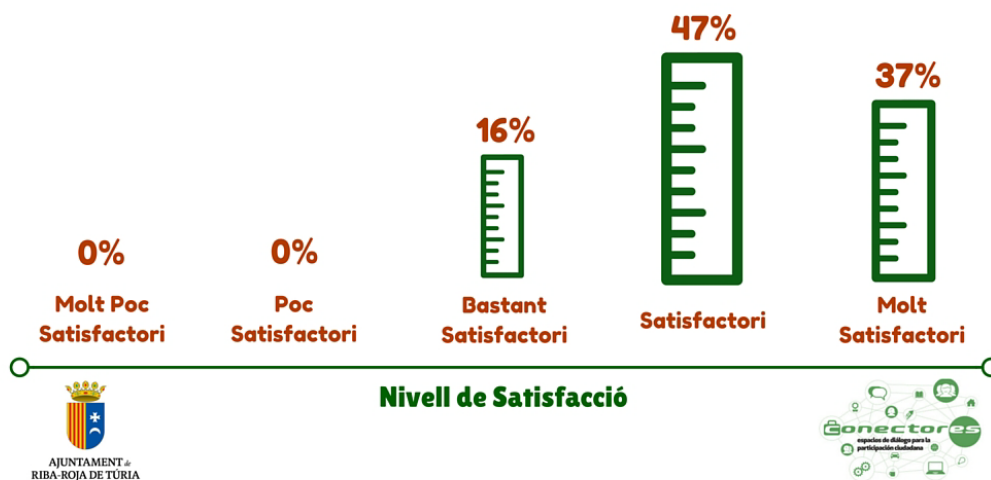
Difusió i informació de les Jornades

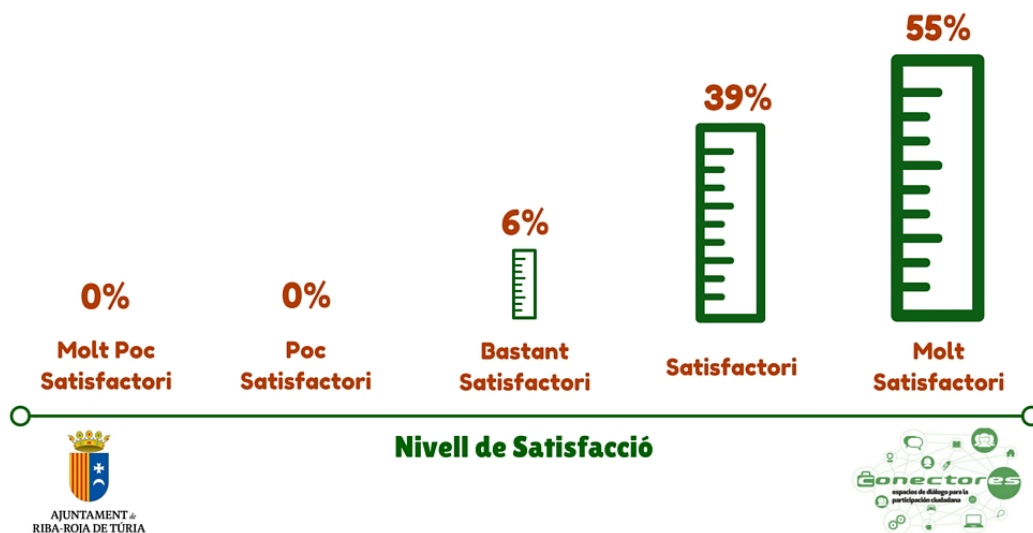
Continguts de les Jornades

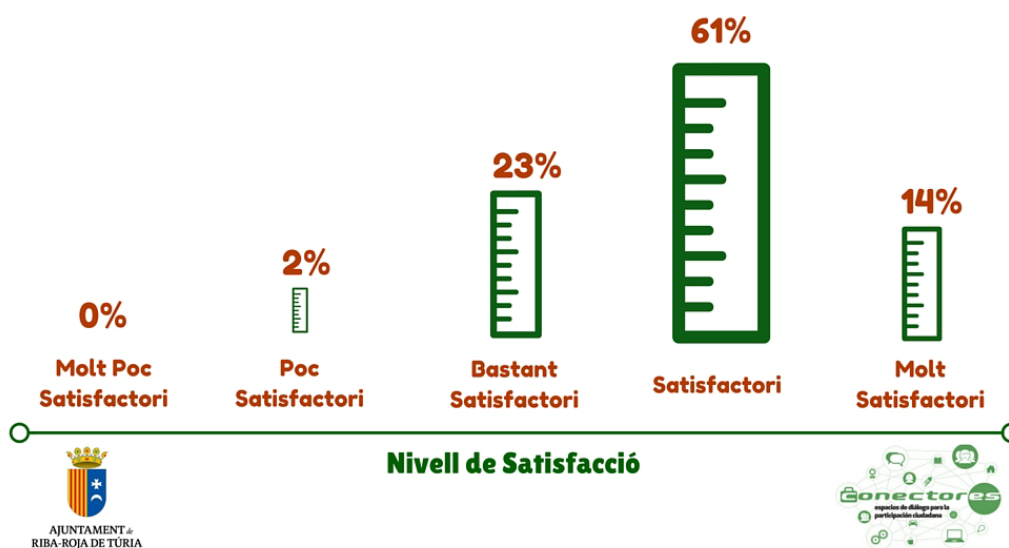
Dinàmiques de treball de les Jornades

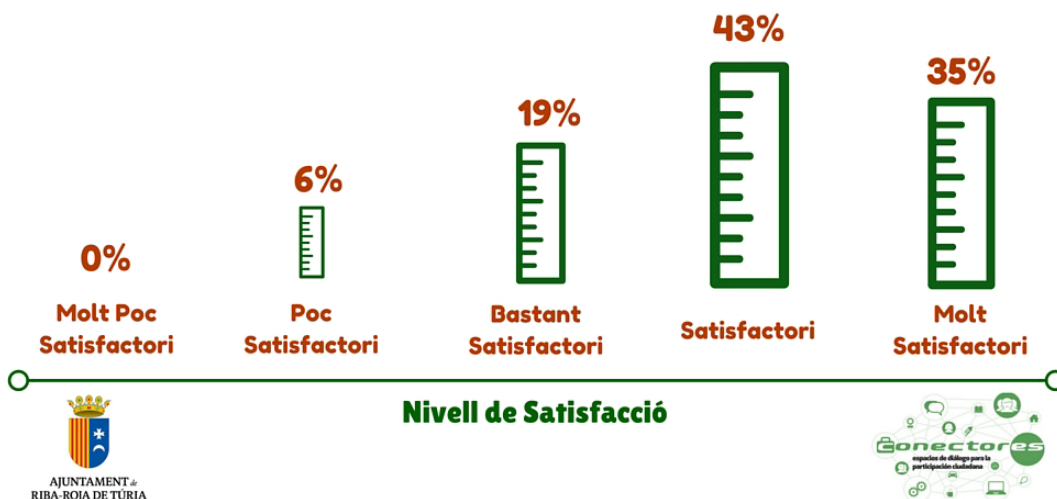
Equip tènic de les Jornades

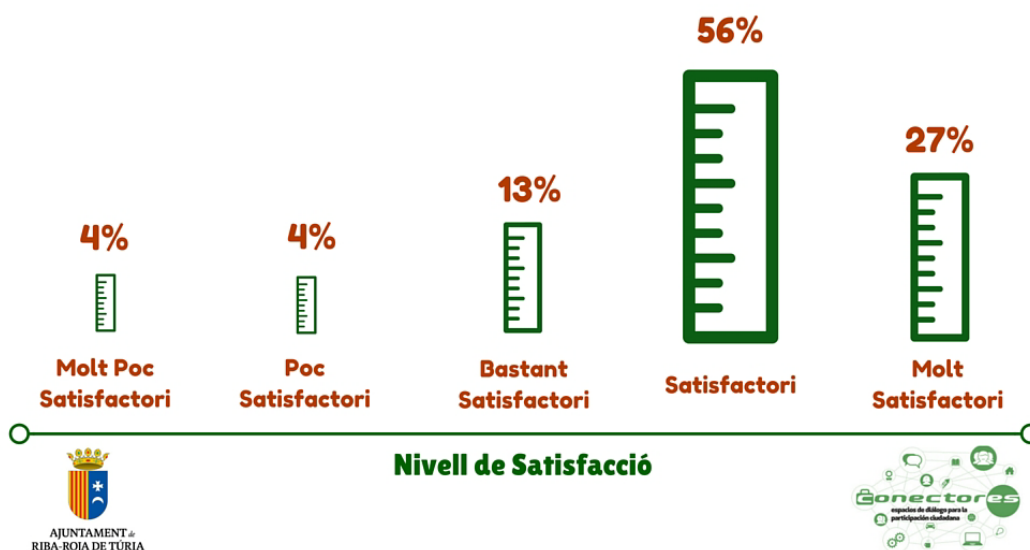
Adequació dels espais a les activitats de les Jornades

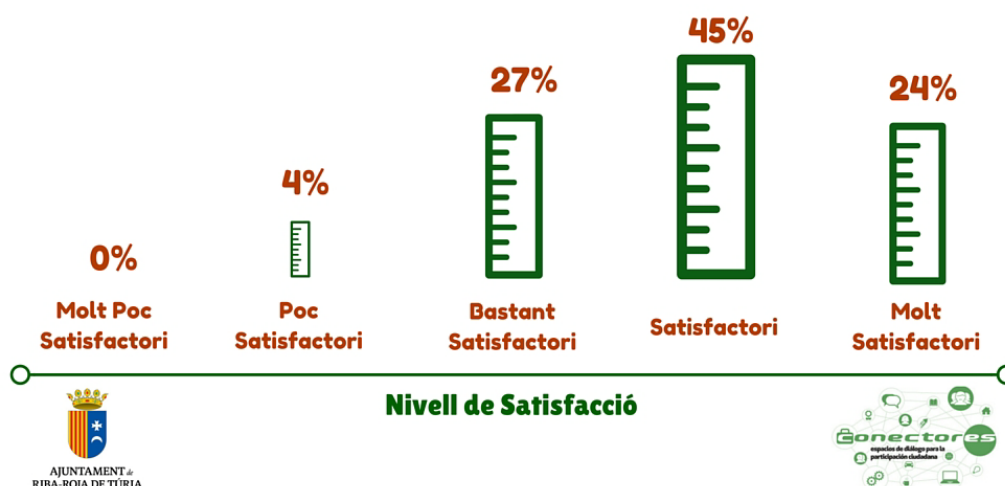
Participació dels assistents de les Jornades

Grups de treball de les Jornades

S'han complit les teues expectatives de les Jornades

Quant als suggeriments a les avaluacions que van ser llançats per alguns dels participants de les jornades es van detectar algunes de les necessitats que ja van sorgir durant la consecució de les mateixes.

D'una banda es desprèn de molts dels comentaris cert temor i possible frustració al fet que no es complisquen les expectatives creades des de l'administració a partir de l'organització d'aquestes primeres jornades. La gran majoria dels comentaris suggerien donar-li continuïtat a aquest tipus de trobades entre col·lectius del poble i en què es materialitzaren en accions reals les propostes d'acció que van sorgir de les dinàmiques realitzades pels grups de treball. També algun suggeriment va proposar ampliar aquest tipus de trobades a un sector més ampli dels col·lectius i de la població de Riba-roja.

Una altra part dels suggeriments i peticions que es repetiren entre els participants va ser la necessitat de facilitar des de l'administració la comunicació entre les associacions per a establir vincles més estrets entre elles. Per a açò proposaven crear un llistat o base de dades accessible per a totes les associacions així com organitzar de manera continuada trobades entre els col·lectius del poble.

D'acord amb les apreciacions anteriors a alguns dels participants els haguera agradat que en les jornades hi haguera hagut temps perquè les associacions pogueren conèixer-se entre elles. Reclamen un contacte més personalitzat i una major escolta activa de l'administració perquè esta conega de primera mà les necessitats concretes que tenen cadascuna d'elles.

Els suggeriments rebuts textualment són:

“Se han generado unas altas expectativas que si ahora no se traducen en acciones palpables ocasionaran una frustración entre las asociaciones participante”

“Que se lleve a cabo todo lo que se ha dicho”

“Que esta iniciativa tenga continuidad”

“Me gustaría recibir correos (direcciones, teléfono nombre) de todas las asociaciones para enviarles información o estar en contacto con ellas. Guía de asociaciones local. Colgarla en la web. Forma de hacerlo eficaz a todos. Guía de participantes”

“Que esto solos el inicio de más encuentros. Que desde el ayuntamiento escuchen las conclusiones y que las tengan en cuenta. Para otras jornadas necesitamos conocernos todas las asociaciones y lo que hacemos cada una. En el punto de difusión e información he puesto un nivel muy bajo de satisfacción porque considero que deberíamos habernos presentado y conocernos entre nosotros.”

“Me ha parecido todo muy didáctico. Me he quedado gratamente sorprendida. Enhorabuena”

“Que esta sea la primera de muchas jornadas”

“Se deberían de repetir estas jornadas con carácter anual”

“Ojala se hubiese hecho esta reunión antes”

“En la primera sesión deberíamos de presentarnos y explicar porque asistimos y a quien representamos. La administración debe de estar presente en las siguientes”

“Repetir las jornadas”

“Me ha faltado más documentación didáctica para llevar.”

“Estas jornadas serian interesantes programarlas para asociados de todo tipo e involucrarlos progresivamente a la participación ciudadana.”

“Tindre mes temps per a parlar de cada associació de les necessitats que té, les mancances. Les associacions que han assistit estan en moments diferents, unes son més grans, amb mes recursos i altres més menudes, i potser amb més necessitats. (carències)”

4.2 Avaluació final equip Culturama

Primerament hem de parlar de l'organització de les jornades per part de l'Ajuntament de Riba-roja que per al nostre equip ha estat molt cuidada i organitzada.

En quan a la participació hem de destacar que ha sigut massiva amb al voltant de 80 participants que representaven a quasi tots els col·lectius socials del municipi. Hem de parlar també de l'excel·lent actitud dels assistents i de l'interès mostrat per part de totes i tots cap a les activitats.

Recalcar la gran motivació de les persones assistents que tingueren moltíssimes ganes de participar, de poder-se conèixer i comunicar-se. És per açò que, tal com manifestaven moltes de les persones assistents, l'espai de trobada creat ha sigut de gran interès i enriquidor. Açò ens assenyala que una de les conclusions essencials que ja apareixen remarcades de manera transversal a este document es la prioritat en crear més espais de trobada com este en el municipi. Hi ha una necessitat imperiosa entre molts col·lectius de crear espais en comú, llocs d'encontre i tindre persones de referència a l'administració pública per a poder gestionar les seues necessitats.

D'altra banda, al llarg de les Jornades es va manifestar en diverses ocasions, per part dels participants que existeix una gran necessitat d'informació i formació per a la participació entre els col·lectius del poble. Una demanda que apareix també remarcada en molts dels resultats finals de les dinàmiques realitzades i de les accions finals prioritzades. En este sentit remarcar que molts dels assistents no es sentien preparats en moltes de les matèries referents a la participació i veien riscos a l'hora d'iniciar un procés de participació sense el suficient assessorament i formació en este tipus de processos. Per a ells, el procés d'empoderament i corresponsabilitat que deuen assumir les associacions a un Pla de Participació Ciutadana ha d'anar també acompanyat d'un pla de formació i assessorament adequat.

En algunes ocasions es va explicitar el debat en els xicotets grups, sobre la "Cultura del Clientelisme", fent referència al model de participació gestat pels anteriors governs. Evidenciant-se en la gran majoria dels casos la necessitat de construir una altra Cultura, una més participativa on la comunicació i perspectiva de l'acció associativa siga un procés bidireccional i equitatiu, per a poder aconseguir majors quotes d'independència per part de les associacions.

